Garadnai Erika

Az Apponyi-könyvtár útja a budai várba

A 2025-ös esztendőben több fontos irodalmi- és történelmi évforduló között érdemes arról is megemlékezni, hogy az Apponyi Sándor által a Magyar Nemzeti Múzeum Országos Széchényi Könyvtárának száz éve, 1925-ben adományozott főúri magángyűjtemény – az OSZK egész gyűjteményével együtt – immáron negyven évvel ezelőtt költözött jelenlegi helyére, a Budavári Palota F épületébe, és 1985 tavaszán, az ún. „felszabadulás" ünnepségének keretén belül nyitotta meg kapuit a nagyközönség, illetve a kutatók előtt. A következőkben tehát az OSZK és az Apponyi-könyvtár párhuzamos, illetve 1925 óta egybefonódó történetéről írok röviden.

A lengyeli kastélyban

Az Apponyi-könyvtár első helye a lengyeli kastélyban volt. A főúri könyvtár hagyományainak megfelelően Apponyi Sándor szívesen engedett betekintést különleges gyűjteményébe. Erről árulkodik az OSZK-ban található vendégkönyve, melyben számos korabeli híresség nevére bukkanhatunk. A könyvtár főúri használatához az is hozzátartozott, hogy a tudományok iránt érdeklődő külföldi látogatók számára reprezentálta a hazai művelődési viszonyokat. Erről adott hírt a Tolna megyei hírlap 1903-as beszámolója is, miszerint egy japán egyetemi tanárt is szívélyesen fogadott könyvtárában Apponyi Sándor:

> „*Japán tanár Szegzárdon*. Múlt héten járt városunkban Suzuki japáni tudós, ki magántanár a tokiói egyetemen és a japáni kormány megbízásából Magyarország közgazdasági viszonyait jött tanulmányozni. Már volt Magyar-Óváron és Debrecenben, hol a gazdasági akadémiának, illetőleg a gazdasági tanintézetnek volt vendége. Innét látogatott el hozzánk, a szakkörök figyelmét már Európaszerte magára vont selyemtenyésztésünk tanulmányozása végett. A tolnai selyemfonoda és a szegzárdi selyemgyár telep beható megtekintése után – melyekről a japán tudós a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott – megnézte a múzeumot és csodálkozásának adott kifejezést, hogy egy vidéki városnak ilyen értékes gyűjteménye van. Szegzárdról, illetőleg Hidjáról Bezerédj Pál miniszteri meghatalmazott kíséretében Lengyelre ment, a hol gróf Apponyi Sándor kiváló magyar vendég-

DOI 10.17167/mksz.2026.2.193-209

szeretettel fogadta és egyúttal alkalmat nyújtott neki, hogy megismerje Magyarország egyik főúri házát, a hol a tudomány és a művészet kiváló ápolásával találkozunk."[1]

Suzuki aláírása a vendégkönyvben az alábbi képen látható.[2]

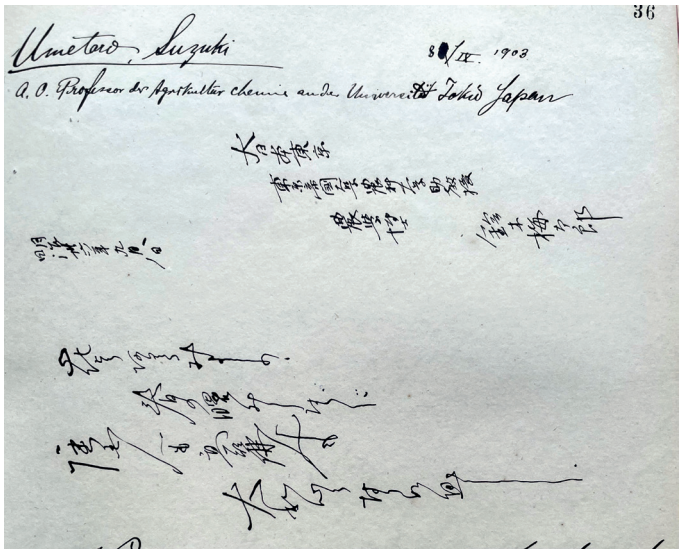

1. ábra. *Suzuki aláírása a lengyeli kastély évkönyvében*

Külső helyszínen, az Iparművészeti Társulat 1882-ben rendezett könyvkiállításán több eredeti régi kötésben fennmaradt könyvritkaságát mutatta be: „így az 1490-ben Nürnbergben nyomtatott *Missale Strigoniense* (*Hungarica* 19. sz.) rézsarkos és kapcsos disznóbőrháttal fatáblába kötött remek példányát; Zsámboki 1566-os *Plautus* kiadását, egy 1568-ból való dús aranyozású barna bőrkötésben *Patriae et amicis* felirattal (*Hungarica* 396. sz.), egy fehér pergamenkötést a *Buoncompagni*, egy olasz maroquinbe kötött Elzevirt a *Pecci* címerrel"[3] ellátott kötetet is láthattak az érdeklődők.[4]

Később, az 1896-os millenniumi ünnepség hatalmas rendezvénysorozatában, az ezeréves Magyarországot ünneplő városligeti pavilonok között tekinthette meg

[1] Dr. Leopold 1903, 37.

[2] *A lengyeli kastély vendégkönyve (1889–1930)* OSZK Ms. Fol. Hung. 2458. A képet ezúton is köszönöm Csapó Fanni kolléganőmnek.

[3] Pukánszkyné Kádár1968, 164. Az idézett tételek: Apponyi 2004, no. 19, 396. OSZK RNyT Inc. 994c, App. H. 396. Az Apponyi-könyvtárban a Boncompagni-család több tagjának egyéni címerével ellátott kötésű könyv is szerepel, a Pecci családból viszont csak egy: Apponyi 2004, no. 825.

[4] Vö. Szovák 2026, 242, 268.

– már valóban a nagyközönség – a gróf értékes gyűjteményének válogatott darabjait. A történelmi főcsoport épületegyütteseiben felépített tárlaton többek között Apponyi Sándor történelmi metszetei is láthatók voltak mind a román, mind a reneszánsz épület földszintjén kialakított kiállítási terekben. Többek között az alábbi számok alatt szerepeltek a kiállított darabok: „479. *Zrínyi Miklós arczképe 1566-ból*; 480. *Rézmetszet egy tatár torzképe*; […] 2564. *Rézmetszet, Buda és Pest ostroma 1542*; […] 2599. *Rézmetszet. A zentai győzelem. Üveg alatt, barna farámában; a XVII. századból.”*[5]

Apponyi a gyűjteményt tehát előszeretettel mutatta be az érdeklődőknek, igyekezett ő maga is tudományos igénnyel vezetni könyveinek katalógusát. Éppen ezért volt kritikus esemény, amikor 1905 januárjában tűzvész ütött ki a kastély tetőterében. A korabeli hetilap beszámolója plasztikusan ábrázolta az eseményeket:

> „A kastély födele e hónap 18-án leégett s a benne lévő európai hirü könyvtár, »maga ugyan nem égett el, Írja a Budapesti Hírlap, de nagyon megrongálta a könyveket a padláson elhelyezett viztartó vize, a víztartó ugyanis a hőségtől elolvadt és több, rendkívül értékes könyvet megrongált.« (Ma este kapott táviratunk szerint a könyvtáron nem esett kár. A szerk.) — A szerencsétlenségben az a szerencse, hogy nem semmisítette meg a láng a könyveket. De minő pusztítást vihetett végbe a tűz a hires könyvgyűjtő és bibliográfus gróf pompás gyűjteményében!”[6]

Apponyi tehát már a kezdeteknél arra törekedett, hogy magángyűjteményét megossza az érdeklődőkkel. Kiállításon is szerepeltette néhány kiemelkedő kötetét, metszetei ékesítették a millenniumi történelmi tárlókat, s így a lengyeli Apponyi-könyvtár már az alapító életében sem csak a főúri reprezentációt, hanem a gróf mecenatúrájába illesztve a köz- és a nemzet javát is szolgálta a lengyeli kastélyba való költözés óta.

Könyvtár a könyvtárban

A gyűjteményét nagyon tudatosan egy egységként kezelő Apponyi Sándor éppen azért végrendelkezett úgy, hogy a Nemzeti Múzeum Országos Széchényi Könyvtárára hagyja életművét, hogy azt egyben tudhassa, és az utókor számára is egységet képezve váljon elérhetővé, kutathatóvá. Így került halála után a lengyeli kastélyból – felesége rendelkezése szerint a bútorzattal együtt – először a Nemzeti Múzeum épületében elhelyezésre a felbecsülhetetlen *Hungarica*-gyűjtemény.

---

[5] *1896-iki Ezredéves Országos Kiállítás* 1896. Az azonosítható gyűjteményi darabok: 479: Zrínyi Miklós, a szigetvári hős portréja, App. M. 26. 480: Tatár torzszülött, App. M. 826. 2564: Pest ostroma 1542-ben, App. M. 25. 2599: A zentai csata, App. M. 396.

[6] Gyalui 1905, 1.

A nagylelkű felajánlás azonban nagy kihívás elé állította a könyvtár akkori vezetését. Ennek legfőbb oka az volt, hogy a nemzeti könyvtár már a kezdetektől fogva – tehát Széchényi felajánlásától kezdve – „kereste helyét". Először még maga az alapító, Széchényi gondoskodott arról, hogy az első elhelyezés a pálos kolostorban legyen, 1803 és 1806 között kapott ott helyet a gyűjtemény, majd Temesvárra menekítették háborús veszély miatt, aztán pedig József nádor közbenjárására került át a könyvtár 1807 és 1817 között a Királyi Egyetem épületébe. Majd immáron önálló, saját épületet kapva, 1817 és 1838 között a Batthyány-villába költöztették.

Az 1830-as évekre azonban a folyamatos gyarapodás és különböző főúri ajándékozások miatt ezt az épületet is kinőtte a gyűjtemény, valamint az 1838-as árvíz okozta állományvédelmi problémák miatt ismét költözni kényszerült a megrongálódott villából. Így 1838 és 1846 között az akkor újonnan elkészült – ámbár más célokra tervezett – Ludoviceum épülete adott otthont a könyveknek. Végül 1846-ban érkezett el az idő, hogy a nemzeti könyvtár beköltözhetett a Múzeum körúti új palotába. A könyvtár a palota I. emeletén ugyanazt a 14 termet foglalta el, amelyekben egészen 1984-ig maradt. A hely szűke, a gyűjtemény egyes részeinek elhelyezése, az olvasók és kutatók megfelelő kiszolgálása azonban állandó kérdés volt.[7]

Már a 20. század elején felmerült a Széchényi Könyvtár külön, önálló épületbe való költöztetésének igénye és terve, ám mindezeket a hadi események háttérbe szorították. A két világháború közötti időszak különösen nehéz volt a gyűjtemény számára, annak ellenére, hogy olyan értő és tudós könyvtárosok és szakemberek bábáskodtak felette, mint Fitz József és Hóman Bálint, akit 1923 végén neveztek ki a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgatójává. Gróf Apponyi Sándor halálának évében is Hóman volt az igazgató. A lengyeli *Hungarica*-gyűjtemény költözését ő felügyelte. Az 1920-as években a helyhiánnyal küszködő könyvtári termeket átszervezéssel, illetve bizonyos gyűjteményi egységek leválasztásával próbálták növelni. Így 1924-től a néprajzi tár, a természettudományi tárak, majd 1926-ban az OSZK részét képező Múzeumi Levéltár is más helyre költözött, s tulajdonképpen elsősorban ezek tették lehetővé, hogy Apponyi Sándor *Hungarica*-gyűjteményét egyáltalán el tudták helyezni a Múzeum épületében. „Az Apponyi Könyvtár a volt levéltári teremben és folyosón nyert elhelyezést."[8]

1925-től tehát a Nemzeti Múzeum Országos Széchényi Könyvtár volt levéltári részlegének helyén őrizték az Apponyi-könyvtárat egészen a Várba való költözésig, tehát 1985-ig. Magát a lengyeli kastélyból származó bútorzatot 1929–1930-ban építtették be a Nemzeti Múzeum épületébe. Mint az OSZK Történeti Fénykép- és Interjútárban őrzött alább látható archív fotókon is látszik, ekkoriban indult meg a gyűjtemény könyvtári feldolgozása is. A becses könyvtárteremben helyet kaptak a katalógusszekrények, a könyvtári feldolgozó munkát, bibliográfiai kutatást végző kollégák munkaasztalai is, és a *Hungarica*-gyűjtemény a Múzeum folyosóján is elhelyezésre került.[9]

---

[7] Berlász 1986–1990, 149–168.

[8] Haraszthy 1986–1990, 197–219, 201.

[9] Tombor 1965/1966, 102.

2. ábra. *Az Apponyi-terem a Nemzeti Múzeum épületében (1930)*

3. ábra. *Az Apponyi-könyvtár folyosója a Nemzeti Múzeumban*

4. ábra. *A folyosó és a könyvtár elhelyezkedése az 1930-as években*

Az immáron az OSZK gyűjteményét gazdagító, de mindig is külön entitásként működő Apponyi-könyvtár „élete” ezután is eseménydús és fordulatokban gazdag volt. Nemcsak a hazai és nemzetközi tudományosságot szolgálta, hanem többek között fontos diplomáciai és kultúrpolitikai események reprezentatív helyszíne volt politikai rendszereken átívelően 1925 és 1985 között is. Mindezek közül két fontosabb, fotóval is dokumentált esetet emelek ki.

Az alábbi képen az Apponyi-teremben Uuno Hannula (1891–1963) finn kultuszminiszter 1937-ben aláírja a magyar–finn kultúregyezményt, amely a két ország kulturális kapcsolatainak alapköve volt. Uuno Hannula mellett balra Ormi Talas finn követ és Hóman Bálint kultuszminiszter, bal szélen Szily Kálmán államtitkár.[10]

A másik, a magyar kultúrtörténetben egyedülállónak számító esemény, az Ómagyar Mária-siralmat tartalmazó Leuveni kódex 1982-es Magyarországra hozatala, illetve a kódex ünnepélyes és nyilvános átadásának eseménye, melynek szintén az Apponyi-terem adott helyszínt.[11]

[10] Forrás Fortepan / Bojár Sándor. Képszám: 177050

[11] FOTÓK. OSZK Történeti Fénykép- és Interjútár képei. Vö. Vizkelety 2004. Az OSZK tematikus honlapján bővebben olvasható magáról az eseményről: https://nyelvemlekek.oszk.hu/ism/leuveni_kodex_hazaerkezese_%E2%80%93_1982

5. ábra. *A magyar–finn kultúregyezmény aláírása*

6. ábra. *A Leuveni kódex átadása (1982)*

7. ábra. *A Leuveni kódex átadása az Apponyi-teremben (1982)*

Az Apponyi-könyvtár a Várban

A második világháború után az építészeti rekonstrukciót háttérbe szorítva, elsősorban a kommunista ideológia politikai akaratát érvényesítve hozott döntést az MSZMP Központi Bizottsága arról, hogy a jelentős háborús károkat szenvedő Budai Várban milyen munkálatok induljanak meg. „A 80-as évek közepéig elhúzódó építkezést és elsősorban a Janáky István és munkatársai által készített számos tervváltozat sorát az irodalom két fő szakaszra osztja: 1949-től 1954/55-ig és 1957-től 1985-ig."[12] Az első szakaszban a párt politikai intézményeit és a felső vezetők lakhelyét tervezték a palota felújított és átalakított épületeiben elhelyezni. Ekkoriban a területet alkalmatlannak látták arra, hogy kulturális intézményeknek helyt adjon. Az 1956-os forradalom politikai következményei jelentettek a tervezésben is fordulópontot.[13] Így a tervezés második szakaszában, az 1950-es évek végén fogalmazódott meg először az OSZK Várba költözésének terve: „A Kormány Gazdasági Bizottsága 1959. dec. 30-án hozta meg azt a döntést, hogy a Budavári Palotának és környezetének kulturális központ céljára történő helyreállítása során az Országos Széchényi Könyvtárat mint Magyar Nemzeti Könyvtárat a krisztinavárosi szárnyban – az „F" épületben – kell elhelyezni."[14] Ezt követően megindult az építészeti tervezés, a műszaki, kiviteli tervek kidolgozása. Az Apponyi-könyvtár különleges, az 1925-ös törvényi rendeletnek megfelelő védelmet kapott. Tombor

[12] Prakfalvi 2001, 343–360, 343.

[13] *Uo.*

[14] Lőrinczi 1985, 595.

Tibor az alábbiak szerint foglalta össze az Apponyi-terem elhelyezésére vonatkozó tervek 1965-ben meglévő állapotát: „A könyvtár vezetősége elhatározásának megfelelően az Apponyi Könyvtár bútorait adaptálással helyezi el a tervezés a Budavári Palotában műemlék jellegű átépítéssel, illetve hozzáépítéssel. Az Apponyi-terem bútorzata lesz az egyetlen, melyet a könyvtár a Nemzeti Múzeum épületéből a maga teljes egészében az új otthonba átvisz. Ebben a teremben kap munkahelyet a Tár vezetője."[15]

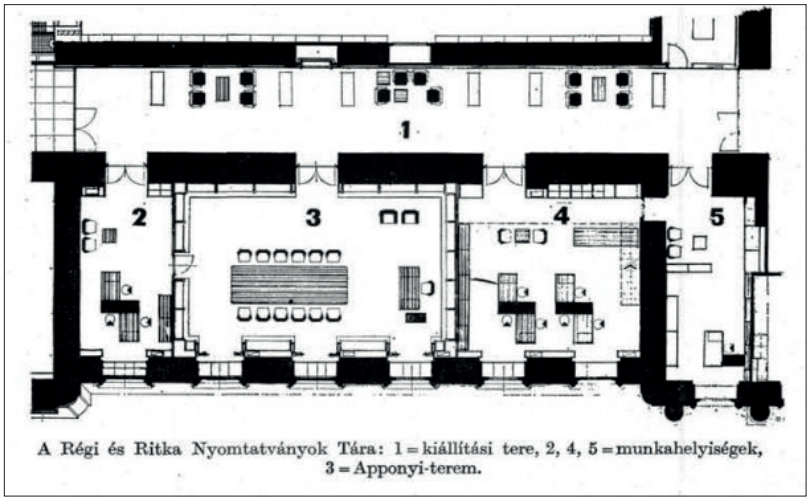

A Régi és Ritka Nyomtatványok Tára: 1 = kiállítási tere, 2, 4, 5 = munkahelyiségek, 3 = Apponyi-terem.

8. ábra. *Az Apponyi-terem tervezett elhelyezése a Budavári Palotában*

Az első műszaki tervek tehát 1961-ben készültek el, melyeket 1962-ben jóváhagyott az Építésügyi Minisztérium. Mintegy 25 év alatt valósult meg a teljes beruházás a tervezéstől a kivitelezésig. Lőrinczi Edit belsőépítész, tervező, aki hosszú ideig – az 1960-as évek végétől – a felelős építész-tervezői munkakört is ellátta, így foglalta össze az Apponyi-könyvtár költözésének kérdését egy visszaemlékező, 1996-os tanulmányában: „Viták folytak az Apponyi-terem Várba költöztetéséről. A beruházó szerint az Apponyi-terem berendezésének átköltöztetése gazdasági okok miatt nem valósítható meg. A KÖZTI ragaszkodott az eredeti terv szerinti restauráláshoz és a Budavári Palota F épületébe való felköltöztetéséhez, mivel az Apponyi-gyűjtemény az adományozó bútorzatával együtt kulturális és nemzeti kincs."[16] A Középülettervező Vállalat 1978-ban elkészítette a Budavári Palota módosított beruházási Programjavaslatát, majd az építkezés elhúzódása miatt 1980-ban egy korszerűsített kiviteli tervdokumentációt készítettek, amelyben a tervezett költségvetés 693,8 millió forint volt. E terveket újra felülvizsgálták, és 50 millió forintos költségcsökkentést irányoztak elő. Ennek a költségcsökkentés-

[15] Tombor 1965/1966, 102.

[16] Lőrinczi 1996, 76.

nek a részeként a Corvina- és az Apponyi-terem eredetileg tervezett fa álmennyezete helyett előregyártott gipszrabic álmennyezet beépítéséről döntöttek.[17] Ebből következően pedig a mennyezet már nem tette lehetővé, hogy a korábbi hatkaros csillár, amely a Nemzeti Múzeum épületében az Apponyi-könyvtárt díszítette, beépítésre kerülhessen.[18]

A tervek szerint az épület egészét tekintve a hatodik szinten, az Oroszlános-udvarról érkezve az első emeleten kaptak helyet a különgyűjtemények, és ezen a szinten kapott külön termet gróf Apponyi Sándor könyvtára is. Az alábbi képen már az 1985-ös műszaki tervrajz látható, amely gyakorlatilag megfelelt az átadás valódi képének.

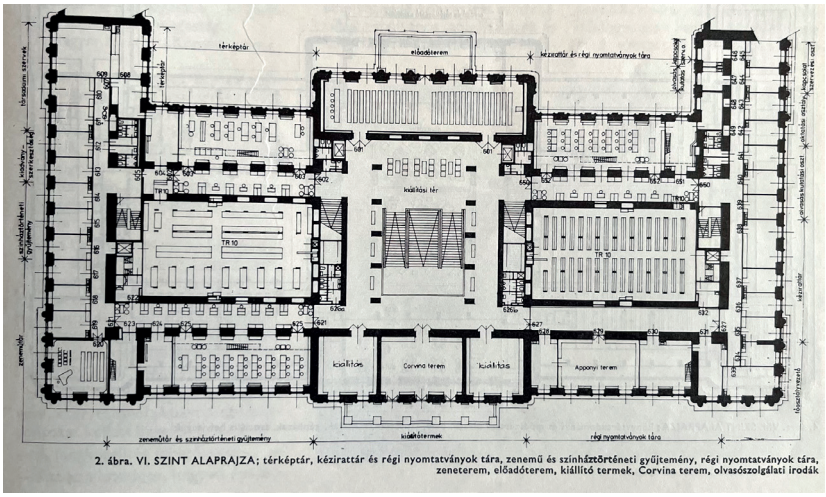

9. ábra. *Az 1985-ös műszaki tervrajz*

Az alábbi fényképek az OSZK Történeti Fényképtárában találhatók. Ezek 1983-ban készültek a könyvtár költöztetése előtt, dokumentálva az Apponyi-könyvtárnak a Nemzeti Múzeum épületében található akkori állapotát.

[17] Lőrinczi 1996, 74–76.

[18] A Corvina terem 1977-ben kivitelezett rekeszekre osztott és nagyalakú villanykörtékkel felszerelt tervezete nem ismeretes, hogy mikor készült el. Vö: Rostás 2001, 519–520.

10–14. ábra. *Az Apponyi-terem a Nemzeti Múzeumban (1983)*

Noha a Várba költözés során külön termet biztosítottak az Apponyi-könyvtárnak, amelybe a katalógus-szekrények nem kerültek már be, pénzügyi okok miatt sajnos a mennyezet olyan szerkezetet kapott, ahová a függő csillárok beépítése kivitelezhetetlen volt. Az alábbi képek egyikén a régi könyvtári csillárok egyik darabja, valamint a Régi és Ritka Nyomtatványok Tárának, illetve az Apponyi-terem belső terének 1984–1985-ös kialakítása látható, a frissen beépített gipszrabic álmennyezettel.

A hosszas tervezés és a beruházás elhúzódása után végül éppen negyven éve, 1985 tavaszán nyithatta meg kapuit az Országos Széchényi Könyvtár a Vár F épületében. A korabeli építészeti szaksajtó a *Magyar Építőipar* 1985-ös számában több tanulmányt is közölt az épület műszaki kivitelezése, épületgépészete, szellőztető és légkondicionáló berendezései, az egész intézmény villamossági hálózata, berendezései, a korszakban újnak és modernnek, korszerűnek tekinthető könyvtártechnológiai megoldásai kapcsán.[19] Mindezek mellett pedig természetesen nagy, országos kulturális esemény volt, hogy átadták a Nemzeti Könyvtár új épületét.[20]

[19] *Magyar Építőipar,* 1985, 10. szám.

[20] Vö. *Nemzeti Könyvtárunk Új Otthona* 1985.

15. ábra. *A hatkaros csillár*

16. ábra. *Az Apponyi-terem belső terének kialakítása (1984–1985)*

Az OSZK Várba költözésével tehát az Apponyi-könyvtár történetében is új fejezet nyílt 1985-ben. Az értékes gyűjteményt létrehozó és az adományozást tevő Apponyi Sándor akaratát teljesítve, a kor szocialista építészeti megoldásait felsorakoztató belsőépítészeti terek kialakítása mellett is az volt a szándék, hogy Apponyi Sándor muzeális értékű könyvtára, annak bútorzatával együtt megmaradjon, s így kaphatott végül külön termet. Az azóta eltelt negyven esztendő tovább írta az Apponyi-terem történetét is, hiszen a főúri könyvtár a maga enteriőrjével mindig is fontos reprezentatív helye volt a Nemzeti Könyvtárnak. Erről tanúskodnak az 1998-ban készült képek is, amikor a Corvina Alapítvány Ülésének adott helyszínt a terem, ahol Habsburg Ottó és Kosáry Domokos is helyet foglalt, de számos olyan képet őriz az OSZK Történeti Fénykép- és Interjútára, amelyben Apponyi Sándor könyvtára szolgáltatta a hátteret, akár külföldi delegációk fogadásakor, akár a teremben rendezett kisebb kiállítások alkalmával.

17. ábra. *A Corvina Alapítvány Ülése*

18. ábra. *Külföldi látogatók fogadása az Apponyi-teremben*

Hivatkozott irodalom

1896-iki Ezredéves Országos Kiállítás 1896.
1896-iki Ezredéves Országos Kiállítás, A Történelmi Főcsoport hivatalos katalógusa, Bp., Kosmos Műintézet, 1896.

Berlász 1986–1990.
Berlász Jenő, *Kísérletek a Könyvtár elhelyezésére a XIX. században =Az Országos Széchényi Könyvtár Évkönyve 1986–1990*, Bp., 149–168.

Dr. Leopold 1903.
Dr. Leopold Kornél, *Hírek = Tolnavármegye,* 13(1903), 37, 3.

Gyalui 1905.
Gyalui Farkas, *Apponyi Sándor gróf könyvtára = Tolnavármegye,* 15(1905), no. 5, 1.

Haraszthy 1986–1990.
Haraszthy Gyula, *Az Országos Széchényi Könyvtár elhelyezése 1919–1958 = Az Országos Széchényi Könyvtár Évkönyve 1986–1990*, Bp., 197–219, 201.

Lőrinczi 1985.
Lőrinczi Edit, *A Magyar Nemzeti Könyvtár tervezése = Magyar Építőipar,* 34(1985), 10, 592–600, 593–595.

Lőrinczi 1996.
Lőrinczi Edit, *Az új Nemzeti Könyvtár tervezésének története = Az Országos Széchényi Könyvtár épülete a Budavári Palotában,* Bp., 1996 (Az Országos Széchényi Könyvtár Füzetei, 9), 59–88, 74–76.

Nemzeti Könyvtárunk Új Otthona 1985.
Nemzeti Könyvtárunk Új Otthona = Új Tükör, 23(1985), 36–37.
Prakfalvi 2001.
Prakfalvi Endre, *Adatok a Budavári Palotaegyüttes 1945 utáni építéstörténetéhez = Tanulmányok Budapest Múltjából*, 29(2001), 343–360.
Pukánszkyné Kádár 1968.
Pukánszkyné Kádár Jolán, *Az Országos Széchényi Könyvtár Apponyi-gyűjteménye = Az Országos Széchényi Könyvtár évkönyve*, Bp., 1968, 159–170.
Rostás 2001.
Rostás Péter, *Egy helyiség helye: a Budavári Palota Hunyadi Mátyás-termének története = Tanulmányok Budapest Múltjából*, 29(2001), 487–538, 519–520.
Szovák 2026.
Szovák Márton, *Itáliai provenienciájú könyvek Apponyi Sándor gyűjteményében = Magyar Könyvszemle* 142(2026), 238–282. https://doi.org/10.17167/mksz.2026.2.238-282
Tombor 1965/1699.
Tombor Tibor, *A Nemzeti Könyvtár különgyűjteményei és kiállítási termei budavári új épületében = Az Országos Széchényi Könyvtár Évkönyve* 1965/1966, Bp., 102.
Vizkelety 2004.
Vizkelety András, *Az európai prédikációirodalom recepciója a Leuveni Kódexben,* Bp., Akadémiai, 2004 (Fragmenta et codices in Bibliotheca Hungariae, IV).

Garadnai, Erika

The Journey of the Apponyi Library to Buda Castle

In this study, we commemorate two important, interrelated events in the history of literature and library science. The year 2025 marked the 100th anniversary of Sándor Apponyi's donation of his world-famous *Hungarica* Collection to the National Széchényi Library, at that time part of the National Museum. Another historic anniversary is the relocation of the National Széchényi Library, along with its entire collection, to its current home – Building F of the Buda Castle – forty years ago, in the spring of 1985. This study presents the shared history of the past hundred years by summarizing the common history of these "two" collections, the difficulties of the moves, their technical background, including issues of architecture and design.

Keywords: library history, Apponyi Library, relocation, Hungarian National Museum, socialist architecture, National Széchényi Library, Buda Castle.